

Bijlage III: Luierthematiek

Uit de meest recente sorteeraanlyse (2017) blijkt 14% van het totaal aangeboden gewicht in de Sortibak bestaat uit luiers. Een gedeelte hiervan betreft incontinentiemateriaal, maar het overgrote gedeelte bestaat uit kinderluiers. Diftar+ gaat uit "van het vervuiler betaald principe": huishoudens die veel luieraafval produceren gaan vanaf 2019 in verhouding meer betalen. Jaarlijks worden er in Heerenveen circa 450 kinderen geboren.

Huidige en toekomstige verwerkingsmogelijkheden

Aparte verwerking van luiers is momenteel slechts op één locatie in Nederland mogelijk (bij ARN BV te Nijmegen). Het quotum van deze installatie voor de komende twee jaar is volledig ingevuld. Bovendien gaat deze inzet gepaard met onwenselijk hoge transport- en verwerkingskosten. Dit biedt geen mogelijkheden.

In de nabije toekomst (2020) breidt Omrin de huidige scheidingsinstallatie uit met een zogeheten DANO-trommel. Hiermee kan de natte fractie uit luiers worden teruggewonnen en omgezet worden in biogas. Dit betreft een aanvulling op de reguliere nascheiding en behoeft dus geen aparte inzameling. De toevoeging van de DANO-trommel zorgt voor een verhoogd scheidingspercentage, aangezien er nog maar een klein gedeelte van de luiers overblijft dat verbrandt wordt (de inhoud zorgt voor het meeste gewicht).

Het opzetten van een aparte inzamelronde voor luiers vergt een investering in aanvullende brengvoorzieningen en de aanmaak van een extra route voor Omrin, dus extra transportkosten.

Kostengevolgen voor gezinnen met kinderen (en veel luieraafval)

Het aangeboden afval in de Sortibak van gezinnen met jonge kinderen bestaat voor een proportioneel gedeelte uit luieraafval. In het kader van Diftar+ gaat dit voor hen gepaard met extra kosten, immers "de vervuiler betaald". Uit onderzoek¹ blijkt een kind gemiddeld 3,16 jaar luiers te gebruiken, met een gemiddelde van 4,5 luier per dag. Per maand zijn dit circa 135 luiers, ruim 1.600 op jaarbasis. Het gewicht van een gevulde luier verschilt sterk. Het Ministerie spreekt van een gemiddelde van 45 gram per luier, terwijl Milieu Centraal spreekt van 163 gram per luier². Om inzicht te verschaffen in de effecten van Diftar+ op de kosten van luiers wordt met een gemiddelde van 100 gram per luier gerekend. Dit resulteert in een gemiddelde van 6,8 kg per lediging aan luieraafval. Uitgaande van een aanvullende tariefstelling voor gewicht betaald men dan een bedrag van € 1,69 per lediging voor het luieraafval hetgeen op jaarbasis Resulteert in een bedrag van afgerond € 44 per kind, per jaar.

In de tabel op de volgende pagina wordt meer inzicht verschaft in de uitwerking van de berekening en bijbehorende kosten per scenario.

¹ Ketenproject luiers, ketenanalyse en inventarisatie van kansen en belemmeringen (2015), NVRD & Ministerie van Infrastructuur & Milieu.

² <https://www.milieucentraal.nl/bewust-winkelen/spullen-en-diensten/luiers/>

Ketensluiting overheid		
230,4	kg per kind (over 3,16 jr)	
72,9	kg per jaar, per kind	
4,5	luier per dag	
3,16	Gem. tijd zindelijkheid	
6075	gr per maand	
45	gr. gem. per luier	
Milieucentraal		
834,24	kg per kind (over 3,16 jr)	
264	kg per jaar	
4,5	luiers per dag	
135	luiers per maand	
22000	gr per maand	
163,0	gr per luier	
Gemiddeld		
100,0	gr per luier	
13500,0	gr per maand	
13,5	kg per maand	
6,8	kg per lediging (aanbod 1x 2 weken)	
162,0	kg per jaar	
€	1,84	Scenario 1, per lediging (aanbod 1x 2 weken)
€	1,69	Scenario 2, per lediging (aanbod 1x 2 weken)
€	1,38	Scenario 3, per lediging (aanbod 1x 2 weken)
€	47,91	Scenario 1, per lediging (aanbod 1x 2 weken)
€	43,88	Scenario 2, per lediging (aanbod 1x 2 weken)
€	35,98	Scenario 3, per lediging (aanbod 1x 2 weken)

Een optie is deze huishoudens een handreiking te doen door middel van een éénmalige teruggave voor 2019. Bij een tegemoetkoming van 50%, resulteert dat in € 22,- per kind, per jaar. De kosten hiervan bedragen € 31.284,- (uitgaande van 450 kinderen per jaar voor 3,16 jaar). Dit betreft een toename van € 1,42 per huishouden op het vastrecht.

Praktische belemmeringen

Het inrichten van het huidige belastingenpakket ten aanzien van de hierboven beschreven compensatie kent een aantal praktische belemmeringen:

1. Binnen het huidige belastingpakket van Centric is het niet mogelijk om een dergelijke omvangrijke compensatieregeling in te regelen. Om het systematisch mogelijk te maken om dit in te bedden moet er maatwerk geleverd worden. De geschatte kosten hiervan bedragen € 50.000,-. Ook zal het aantal administratieve

uren voor het beheer van het systeem hiermee aanzienlijk toenemen. Hiermee komen er extra kosten voor het vastrecht van ruim € 2,- per aansluiting bij.

2. Vanwege de AVG worden pasgeboren kinderen niet automatisch geregistreerd in Key2Belastingen, de benodigde gegevens voor de compensatieregeling kunnen dan niet uit de belastingapplicatie gehaald worden, dit vergt dan handmatig invoeren en ophalen van gegevens, hetgeen veel tijd gaat kosten;
3. Het opvragen van de benodigde gegevens bij Burgerzaken ligt vanuit de AVG-regels ook gevoelig. Dit zal verder onderzocht moeten worden.

Alternatieve mogelijkheden: proef wasbare luiers Hengelo³

Gemeente Hengelo heeft in 2015 een proef uitgevoerd om het gebruik van wasbare luiers te promoten. Uit de proef blijkt dat 67% van de deelnemers positief staan tegenover het gebruik van deze luiers na afloop van de proef. In een periode van twee jaar leverde dit een besparing van € 500 tot € 700, inclusief waskosten op. Wasbare luiers stoten tijdens hun levensduur 1,5 tot 2,5 keer minder CO₂ uit dan wegwerpluiers. De hoeveelheid gebruikte wegwerpluiers liep sterk terug (afname van 60%). Bijkomend voordeel van wasbare luiers is dat kinderen gemiddeld tot wel 6 maanden tot een jaar⁴ eerder zindelijk worden.

³ <https://www.vang-hha.nl/nieuws-achtergronden/2015/proef-wasbare-luiers/>

⁴ <https://www.kaatjekatoen.nl/zindelijkheid/c442>